LÆRINGS-GRUNDLAG

- for Roskilde Kommunes dagtilbud, skoler og fritidstilbud

ROSKILDE
KOMMUNE

Forord

Roskilde Kommunes børn og unge skal udvikle sig til at blive demokratiske medborgere med et kritisk og nysgerrigt blik på verden. De skal udvikle deres kreativitet og talenter og blive så dygtige, som de kan.
Børnene skal lære meget. Og læringen foregår hele tiden i børns og unges hverdagsliv - både uden for og inden for de kommunale institutioners rammer. Læring er drevet af nysgerrighed og behov for at skabe sammenhæng og mening i oplevelser og erfaringer. Roskilde Kommunes lærere og pædagogiske medarbejdere hjælper hver dag med at skabe denne sammenhæng.
I byrådets udvalg for folkeskolereformen har vi støttet op om dette gode arbejde. Vi har været særlig opmærksomme på de problemstillinger, der knytter sig til overgangen mellem dagtilbud og skole, mellem skole og SFO, klub og andre fritidstilbud og mellem udskoling og ungdomsuddannelser.

Vi har her peget på nogle områder, hvor lærere og pædagogiske medarbejdere kan udvikle samarbejdet og den fælles forståelse for at skabe gode overgange for børnene. Det er et fælles begreb for læring og fælles faglige metoder, der bygger på evidens og det er deling af viden. Læringsgrundlaget, som vi efterfølgende har behandlet i Skole- og Børneudvalget, er et stort skridt i denne retning. Det er en fælles platform at stå på og arbejde ud fra – på tværs af dagtilbud og skoler. Det er en fælles ramme og en fælles retning for arbejdet i dagtilbud, skoler og fritidstilbud.

Læringsgrundlaget kan selvfølgelig ikke stå alene. Det skal ses i samspil med de rammer, mål og vilkår, der i øvrigt er i dagtilbud, skoler og fritidstilbud.
Jeg forventer, at de mange professionelle medarbejdere, der er på områderne, vil tage læringsgrundlaget til sig, og at det vil være med til at give en fælles retning og indgå i det gode arbejde, der hver dag finder sted til glæde for kommunens børn og unge.

Claus Larsen, formand, Skole- og Børneudvalget

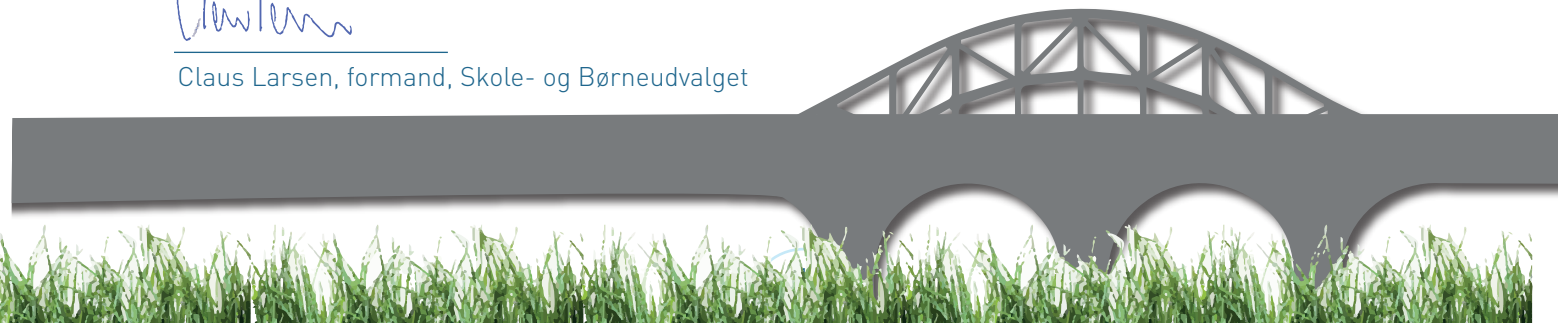

LÆRINGS-GRUNDLAG

Et læringsgrundlag som sammen med læring vægter trivsel, udvikling og dannelse

I Roskilde Kommune tager vi udgangspunkt i en bred og nuanceret forståelse af læring. Læring har mange dimensioner og er af både psykologisk, social, biologisk og samfundsmæssig karakter. Læring er drevet af det enkelte individs behov for at skabe sammenhæng og mening i sine oplevelser og erfaringer.

Formålet med det fælles læringsgrundlag er at skabe en fælles ramme og en fælles retning for det pædagogiske og didaktiske arbejde i dagtilbud, skoler og fritidstilbud.

Grundlaget skal bidrage positivt og aktivt til, at alle kommunens børn og unge udvikler sig til at blive **demokratiske medborgere med et kritisk og nysgerrigt blik på verden, rustet med kompetencer**, der **giver dem mod på og mulighed for at indgå aktivt i skabelsen af fremtiden.**

Læring er erfaringsdannelse og meningsskabelse

1

Læring er erfaringsdannelse og meningsskabende

- Læring gennem handling
- Læring gennem leg, undersøgelser og eksperimenter
- Læring gennem samtale, feedback og refleksion

Børn og unge lærer gennem forskellige sanser, og de tilegner sig viden og erfaringer gennem aktive handlinger. De lærer ved at være i direkte omgang med verden og ved at mærke og afprøve i praksis. Leg, undersøgelser, eksperimenter og problemløsning er måder at udforske verden på og en del af meningsskabelsen. Udvikling af færdigheder kan understøttes gennem træning og øvelser. Det er centralt, at denne færdighedstræning ikke står alene, men derimod løbende sættes i sammenhæng med praktiske undersøgelser og anvendelser i nye sammenhænge, således at børn og unge kan skabe mening, øge deres handlemuligheder og udvikle kompetencer.

Læring har en sproglig dimension. Læringens sproglige dimension indeholder både mundtlighed, skriftlighed, billeddannende sprog, faglig begrebsdannelse og metasproglig bevidsthed. Fordybelse i problemstillinger, hvor børn og unge afprøver, udforsker og sætter ord og billeder på deres viden, færdigheder og handlinger er således helt essentielt for læringen.

Læring skaber personlig udvikling

2

Læring skaber personlig udvikling

- Læring udvikler positiv selvopfattelse
- Læring øger læringslyst og nysgerrighed
- Læring kan læres og føre til mestring

Børn og unges motivation, følelser og nysgerrighed har betydning for deres læringsudbytte. Det er ikke bare noget børn og unge har eller ikke har, men også faktorer, der kan udvikles i læreprocesser. Børn og unges positive selvopfattelser og tiltro til, at de, med den rette støtte og vejledning undervejs, kan mestre og bidrage til fællesskabet, motiverer og øger lyst til læring. Børn og unge skal derfor stilles passende læringsudfordringer, som bygger på det, de allerede har lært, og de skal udvikle en bred vifte af læringsstrategier og tilbydes målrettede aktiviteter. Løbende feedback i læreprocessen skal synliggøre læringsfremskridt og medvirke til, at børn og unge oplever sig selv som lærende og motiveres til ny viden, nye færdigheder og nye erfaringer.

Læring sker i sociale samspil

3

Læring sker i sociale samspil

- Læring i betydningsfulde relationer
- Læring gennem deltagelse og involvering
- Læring i forpligtende fællesskaber

Læring sker i et socialt samspil med andre. Fællesskaber, relationer og dialog er nøgleord for børn og unges læring og trivsel og er nødvendige for den enkeltes menings- og identitetsskabelse. Det er i deltagelse og involvering i forpligtende fællesskaber med andre, at børn og unge får muligheder for at skabe mening, forhandle holdninger og få feedback på deres forståelser, selvopfattelse og handlinger.

Social trivsel forudsætter udviklingen af et positivt selvbillede, der er afgørende for at kunne udvikle hensigtsmæssige måder at klare livet på – og kunne lære noget.
Betydningsfulde relationer er sociale læringsrum, hvor børn og unge over tid lærer om og af hinanden. En betydningsfuld relation er kendetegnet ved at være et gensidigt udviklende forhold, hvor synspunkter betragtes som ligeværdige og inddrages i de fælles beslutninger.
Børn og unge skal således gives muligheder for at indgå i relationer præget af ligeværd, nærhed og respekt både for den enkelte og fællesskabet.

Læringsgrundlaget betyder at...

Dagtilbud, skoler og fritidstilbud skal skabe gode betingelser for, at børn og unge bliver bevidste om deres viden og om sig selv som lærende. De forskellige institutionelle rammer giver forskellige muligheder og behov for at styre læreprocesserne mod bestemte læringsmål, men uanset alderstrin og institutionel ramme skal de voksne have blik for at støtte og udfordre børn og unges læring på relevante måder, så den fremstår meningsfuld og interessant.
De voksnes roller er både rammesættende, formidlende, vejledende og understøttende.

De voksne skal skabe de bedste muligheder for, at børn og unge udvikler kompetencer. Børn og unge skal derfor gives muligheder for at anvende deres viden og færdigheder i forskellige læringsrum og afprøve konkrete handlinger gennem samarbejde med andre om problemstillinger, som de er optaget af, og som er genstand for læringen.

Medier og digitalisering kan understøtte læringens sproglige dimension og give mulighed for, at børn og unge bliver bevidste om sig selv i forskellige kommunikative roller og positioner som undersøgende, producerende, analyserende og deltagende. For at synliggøre progression i læringen skal de voksne samarbejde om systematisk at evaluere børn og unges læreprocesser. De voksne skal give feedback, indgå i dialog og løbende rammesætte samtaler om læreprocesserne og skabe refleksion, som understøtter børn og unges læring og udvikling af læringsstrategier.

Dagtilbud, skoler og fritidstilbud i Roskilde Kommune skal understøtte opbygningen af betydningsfulde relationer og forpligtende fællesskaber. De voksne skal skabe læringsmiljøer, der er trygge, og hvor det at eksperimentere, forsøge og afprøve betragtes som afgørende dele af læreprocessen. Det er centralt, at de voksne påtager sig lederskabet af fællesskaberne og indgår anerkendende, nysgerrigt og undersøgende i børn og unges meningsskabelse i de sociale samspil.

De voksne må skabe og vedligeholde trygge og anerkendende relationer og arbejde bevidst med udvikling af læringsmiljøer præget af tillid og engagement. De skal sammen med den enkelte og fællesskabet reflektere over læring og trivsel, have blik for såvel positiv som negativ udvikling og arbejde med alle børn og unges deltagelsesmuligheder og involvering i fællesskabet og i læreprocesserne.

Dagtilbud, skoler og fritidstilbud skal have et tæt forældresamarbejde, hvor forældre har mulighed for at understøtte fællesskaberne og barnets og den unges læring og trivsel. Løbende dialog om læringsfremskridt, relationer og trivsel er afgørende, så forældre gives mulighed for at gå i dialog med barnet og den unge og forholde sig nysgerrigt til de aktuelle læringsmål og forløb, bidrage til trygge og positive læringsfællesskaber og trivsel for det enkelte barn og den enkelte unge.

gold record

Roskilde Kommune
Velfærd
Rådhusbuen 1
4000 Roskilde

Telefon: 46 31 30 00
velfaerd@roskilde.dk

Børn og unge skal udvikle sig til at blive **demokratiske medborgere** med et **kritisk og nysgerrigt blik på verden, rustet med kompetencer,** der giver dem mod på og mulighed for at **indgå aktivt i skabelsen af fremtiden.**

Læringsgrundlagets **målgruppe** er kommunens lærere, pædagogiske medarbejdere og ledere.